

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/128/2016
Identifikačné číslo spisu: 1307224382
Dátum vydania rozhodnutia: 08.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1307224382.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu V. K., bývajúceho v H., zastúpeného JUDr. Jozefom Holičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Lužická č. 7, proti žalovanému Ing. H. X., bývajúcemu v H., o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 7 C 118/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2016 sp. zn. 6 Co 60/2016, 6 Co 63/2006, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. apríla 2010 č.k. 7 C 118/2008-48 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní náhradu škody vo výške 2 168,86 € a vo zvyšku (v časti úrokov z omeškania) žalobu zamietol; rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal zo zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo 16. novembra 2007 sp. zn. 3 T 37/2007 (ďalej len „trestný rozsudok“) bol žalovaný uznaný za vinného, že 30. júla 2005 v obci Častá fyzicky napadol žalobcu a spôsobil mu zranenie vyžadujúce hospitalizáciu a operáciu a následnú práceneschopnosť žalobcu od 30. júla 2005 do 11. decembra 2005. Žalobca 12. júla 2007 uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody, a to na náhradu: a/ vytrpenej bolesti (52,5 bodov) a sťaženia spoločenského uplatnenia (65 bodov) vo výške 30 550 Sk, b/ cestovných výdavkov (8 x Častá - Bratislava a späť, 29 x Častá - Modra a späť) vo výške 13 041 Sk, c/ platieb u lekára vo výške 240 Sk, d/ straty na zárobku počas práceneschopnosti vo výške 21 508 Sk. Trestným rozsudkom nebolo rozhodnuté o náhrade škody žalobcu. Po vykonaní dokazovania civilný súd právne uzavrel, že žalovaný zodpovedá za žalobcovu škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj len „odvolací súd“) uznesením z 27. februára 2014 sp. zn. 6 Co 317/2010 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že treba doplniť dokazovanie a následne opätovne posúdiť, či nedošlo k premlčaniu žalobou uplatneného

práva.

3. Okresný súd Pezinok po doplnení dokazovania rozsudkom z 29. júla 2015 č.k. 7 C 118/2008-184 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 1 892,40 € a tiež náhradu trov konania; žalobu vo zvyšku zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

4. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 22. februára 2016 sp. zn. 6 Co 60/2016, 6 Co 63/2016 napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol; žalovanému priznal náhradu trov konania. Zároveň odmietol odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o súdnom poplatku za odvolanie. Na rozdiel od prvoinštančného súdu, ktorý mal za to, že žalobca uplatnil právo na náhradu škody v trestnom konaní 12. júla 2007 a že premlčacia doba preto neplynula od 12. júla 2007 do 16. novembra 2007, odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v trestnom konaní neuplatnil toto právo v stanovenej lehote [najneskôr do skončenia vyšetrovania (§ 46 ods. 3 Trestného poriadku)]. Vyšetrovanie bolo totiž skončené (už) 5. marca 2007.

4.1. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu došlo k premlčaniu práva žalobcu na náhradu škody žalobcu v časti liečebných nákladov (platieb po 20 Sk pri návštevách lekára), pri ktorých dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť odo dňa ich vynaloženia. Posledná z platieb žalobcu bola realizovaná 4. novembra 2005. Premlčacia doba tu začala plynúť 5. novembra 2005 a uplynula 4. novembra 2007. Žalobca podal žalobu na súd 27. decembra 2007, teda po uplynutí premlčacej doby. Vzhľadom na to, že je premlčané právo na náhradu poslednej platby, premlčané je aj jeho právo týkajúce sa skorších platieb.

4.2. Premlčané je aj právo žalobcu na náhradu cestovných výdavkov. Žalobca v konaní predložil súdu účtovné bloky preukazujúce jeho výdavky za pohonné hmoty v súvislosti s cestou žalobcu autom k lekárovi 9. septembra 2005, 30. októbra 2005 a napokon z 2. novembra 2005. Dvojročná premlčacia doba na uplatnenie náhrady škody v prípade účtovného bloku z 2. novembra 2005 začala plynúť 3. novembra 2005 a uplynula 2. novembra 2007. Žalobca teda podal žalobu po uplynutí premlčacej doby. Z rovnakých dôvodov je premlčané právo žalobcu na náhradu škody aj čo do cestovných nákladov vynaložených 9. septembra 2005 a 30. októbra 2005.

4.3. Žalobca bol práceneschopný od 30. júla 2005 do 11. decembra 2005. Dvojročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody v časti bolestného mu začala plynúť 12. decembra 2005 a uplynula 11. decembra 2007. Aj v tomto prípade žalobca podal žalobu po uplynutí premlčacej doby.

4.4. Odvolací súd pripomenul svoje konštatovanie vyjadrené v skoršom (zrušujúcom) uznesení, v zmysle ktorého v prípade náhrady za stratu na zárobku počas práceneschopnosti začína premlčacia doba plynúť dňom vyplatenia poslednej dávky nemocenského. Posledná dávka nemocenského poistenia bola žalobcovi vyplatená 14. decembra 2005. Dvojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na túto náhradu začala plynúť 15. decembra 2005 a uplynula 14. decembra 2007. Žalobca teda aj tu podal žalobu po uplynutí premlčacej doby.

4.5. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi z titulu náhrady za stratu na zárobku počas práceneschopnosti sumu 713,93 € a uzavrel, že ide o ušlý zisk, odvolací súd uviedol, že poškodenému nemôže počas jeho práceneschopnosti vzniknúť zároveň nárok na náhradu za stratu na zárobku a nárok na ušlý zisk.

4.6. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je vecne správny v napadnutom výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené. Vzhľadom na to prvoinštančný rozsudok v tomto výroku zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že I. odvolací súd mu odňal možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a II. napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odvolaciemu súdu vytkol, že sa dostatočne nezaoberal otázkou premlčania náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, k premlčaniu ktorej - podľa presvedčenia dovolateľa - nemohlo dôjsť i keby (prípadne) boli premlčané všetky ďalšie zložky ním požadovanej náhrady škody, k čomu však nedošlo. V prípade náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia začína totiž premlčacia doba plynúť momentom, keď je

zdravotný stav poškodeného tak ustálený, že sú zrejme a preukázateľné trvalé následky na zdravotnom stave poškodeného. K trvalým následkom úrazu sa možno spravidla vyjadriť rok po úraze. Dvojročná subjektívna premlčacia doba v prípade práva na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia začala v danom prípade plynúť najskôr 30. júla 2006. Žalobca podal žalobu na súd prvej inštancie 27. decembra 2007, teda ešte pred uplynutím premlčacej doby. Nesprávny je preto záver odvolacieho súdu, podľa ktorého došlo k premlčaniu práva žalobcu na náhradu za vytrpenú bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia. V zmysle znaleckého posudku bolo bolestné ohodnotené 52,5 bodmi a sťaženie spoločenského uplatnenia 65 bodmi (spolu 117,5 bodmi), preto žalobcovi mala byť priznaná náhrada minimálne vo výške 1 120,55 € [117,5 bodov x 9,53 € (hodnota jedného bodu)]. Rozhodnutie odvolacieho súdu je nečakané, lebo v skoršom rozhodnutí odvolací súd dospel k záveru o nepremlčaní práva žalobcu na náhradu škody, v neskoršom rozhodnutí ale vychádzal z opačného záveru. Postup odvolacieho súdu bol teda jednoznačne procesne nesprávny a viedol k vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Z týchto dôvodov žalobca žiadal napadnutý rozsudok zmeniť (tak, že bude potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie).

6. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

7. Dovolanie žalobcu bolo podané 7. apríla 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

9. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

9.1. Dovolanía podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)] vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9.2. Tie dovolanía podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9.3. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 9.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

10. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10.1. Do uvedeného dňa bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon výslovne pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p.

10.2. Dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p.

10.3. I keď dovolanie žalobcu smeruje v danej veci proti zmeňujúcemu rozsudku, pri skúmaní, či vyvolalo právny účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP), bolo potrebné mať na zreteli nielen § 238 ods. 1 O.s.p., ale tiež ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p., aplikácia ktorého mala pri uplatnení právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred aplikáciou § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (porovnaj tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 302/2012, 3 Cdo 167/2012 a 3 Cdo 866/2015). Ak v určitej veci išlo o prípad, na ktorý sa vzťahoval § 238 ods. 5 O.s.p., bola v dôsledku uplatnenia tohto princípu ex lege vylúčená aplikácia § 238 ods. 1 O.s.p.

10.4. V zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. platilo, že dovolanie (pozn. dovolacieho súdu: i keby smerovalo proti rozsudku majúcejmu znaky uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.) nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak bolo predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nebolo prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšovala sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy bol rozhodujúci deň podania návrhu (žaloby) na súde prvej inštancie.

11. V danom prípade ide o dovolanie podané v konaní o náhradu škody na zdraví. Pri škode na zdraví sa odškodňuje bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia, strata na zárobku a náklady liečenia. Jednotlivé zložky práva na náhradu škody sa prejavujú ako samostatné čiastkové nároky, ktoré sa odvíjajú od odlišného skutkového základu; túto ich samostatnosť treba mať na zreteli aj pri riešení otázky prípustnosti dovolania (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 114/2007, 5 Cdo 170/2010). Výsledná suma, ktorej sa žalobca domáhal, bola súčtom ním požadovaných čiastkových náhrad. Odvolací súd zmenil prvoinštančný rozsudok tak, že žalobu ako celok zamietol. Týmto zmeňujúcim výrokom rozhodol o viacerých samostatných nárokoch. V dôsledku toho bolo potrebné aj k dovolaniu žalobcu pristupovať tak, že sa skladá z viacerých častí, pričom každou z nich sa samostatne namieta nesprávnosť časti rozhodnutia odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania žalobcu v jeho jednotlivých častiach bolo potrebné posudzovať samostatne (viď obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 27/2011, 3 Cdo 144/2011, 3 Cdo 467/2013).

12. Žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody v občianskom súdnom konaní žalobou podanou 27. decembra 2007. Výšku minimálnej mzdy v uvedený deň určoval § 1 písm. b/ nariadenia vlády č. 450/2007 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto nariadenia vlády predstavovala minimálnu mzdu suma 8 100 Sk (t.j. 268,87 €); trojnásobok tejto sumy je 806,61 €.

12.1. Žalobca v konaní požadoval náhradu za vytrpenú bolesť vo výške danej výpočtom 52,5 bodov x 287 Sk (t.j. 9,52 €) = 499,80 €. Súd prvej inštancie mu priznal túto sumu, odvolací súd jeho rozhodnutie ale zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa v tejto časti týka peňažného plnenia neprekračujúceho výšku trojnásobku minimálnej mzdy v čase podania žaloby (499,80 € < 806,61 €).

12.2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému aj zaplata náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, výšku ktorej vymedzil výpočtom 65 bodov x 287 Sk (t.j. 9,52 €) = 618,80 €.

Súd prvej inštancie mu priznal túto sumu, odvolací súd jeho rozhodnutie ale zmenil tak, že žalobu aj v tejto časti zamietol. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa tu týka peňažného plnenia neprekračujúceho výšku trojnásobku minimálnej mzdy v čase podania žaloby (618, 80 € < 806,61 €).

12.3. Dovolanie žalobcu v častiach týkajúcich sa náhrady a/ cestovných výdavkov vo výške 13 041 Sk (t.j. 432,88 €), b/ platieb u lekára spolu vo výške 240 Sk (t.j. 7,96 €) a c/ straty na zárobku počas práceneschopnosti vo výške 21 508 Sk (t.j. 713,93 €) v každej jeho časti neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy (lebo a/ 432,88 € < 806,61 €, b/ 7,96 € < 806,61 € a c/ 713,93 € < 806,61 €).

13. Z dôvodov uvedených vyššie dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu v jeho jednotlivých častiach (viď 12.1. až 12.3) bola vylúčená v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. Na tom nič nemení skutočnosť, že odvolací súd rozhodol o žalobcom požadovaných náhradách ako o celku a jediným výrokom.

I.

14. Právny poriadok platný a účinný v čase podania žalobcovho dovolania ukladal dovolaciemu súdu (viď ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p.), aby aj ex offio posúdil, či v konaní nedošlo k niektorej zo závažných procesných väd, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. O procesnú vadu konania v zmysle tohto ustanovenia išlo vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

14.1. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

14.2. Podľa presvedčenia dovolateľa mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa do 30. júna 2016 rozumel taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytoval O.s.p. [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

14.3. Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písmene f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

15. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo - ako uvádza žalobca - dôjsť preto, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu je „prekvapivé“ a „veľmi nečakané“.

15.1. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je „prekvapivo“ alebo „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nepredvídateľne“ založené na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 46/2011).

15.2. V danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane. Žalovaný už v priebehu prvoinštančného konania namietal,

že žalobca neuplatnil riadne právo na náhradu škody v trestnom konaní [viď jeho vyjadrenie na pojednávaní 6. decembra 2013 (č.l. 106 spisu) a tiež podanie z 30. novembra 2013 (č.l. 109 spisu)]. Obsahovo rovnakú argumentáciu použil žalovaný aj v odvolaní (č.l. 178 spisu), ku ktorému sa žalobca písomne vyjadril (č.l. 187 spisu). Žalobca teda vedel, čím sa žalovaný procesne bráni a ktoré právne otázky tým nastoľuje; predmetnými otázkami (majúcimi väzbu na premlčanie, spočívajúce premlčania, plynutie premlčacej doby) sa zaoberal už prvoinštančný súd. Vzhľadom na priebeh a výsledky konania na súde prvej inštancie a obsah odvolania žalovaného musel žalobca očakávať, že odvolací súd bude v odvolacom konaní posudzovať a skúmať to, čo napokon odvolací súd aj skutočne posúdil a preskúmal. Zo spisu vyplýva, že žalobca mal v priebehu konania vytvorenú procesnú možnosť náležite sa vyjadriť k postupu a záverom súdov.

15.3. Z uvedených dôvodov považuje dovolací súd predmetnú námietku žalobcu za neopodstatnenú.

16. Dovolateľ tvrdí, že bol ukrátený na procesných právach a že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tiež tým, že odvolací súd pri rozhodovaní svojvoľne vybral iba tie zložky celkovej náhrady škody, vo vzťahu ku ktorým malo dôjsť k premlčaniu jeho práva, nezaoberal sa ale bližšie jeho právom (premlčaním jeho práva) na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. V tomto smere - z hľadiska materiálneho - namieta nekompletnosť (neúplnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, nie však existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p.

16.1. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 uviedol, že odňatie možnosti konať pred súdom nemožno spájať s faktickou meritórnou rozhodovacou činnosťou súdu. „Postupom súdu“ je len jeho faktická (ne)činnosť, teda procedúra prejednávania veci (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 91/2012), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia. Postupom súdu (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa teda môže rozumieť iba samotný priebeh konania, spôsob vedenia konania, jednotlivé procesné úkony súdu, nie však rozhodovací akt súdu.

16.2. Predmetná dovolacia námietka sa netýka procesného postupu súdu v konaní, ale riešenia právnych otázok významných pre právne posúdenie veci. Právnym posúdením veci sa ale nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (porovnaj tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

17. Formulácia, ktorú zvolil žalobca v dovolaní, pripúšťa aj to, že odvolaciemu súdu vytýka nedostatočné odôvodnenie záverov o neopodstatnenosti žaloby v časti týkajúcej sa náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Uvedenú argumentáciu žalobcu možno preto považovať aj za jeho námietku, že napadnuté rozhodnutie nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. a je z tohto dôvodu nepreskúmateľné.

17.1. Je pravdou, že odvolací súd inak (podrobnejšie) vysvetlil skutkové a právne závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie v častiach týkajúcich sa náhrady za bolesť, cestovných výdavkov, platieb u lekára a straty na zárobku počas práceneschopnosti. Závery, ktoré sa týkali náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, takto neodôvodnil.

17.2. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu R 2/2016. Obsah spisu v predmetnej veci nedáva relevantný dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - z dovolaním napadnutého rozsudku možno totiž vyvodiť, k akým právnym záverom dospel odvolací súd aj v tejto zložke náhrady škody. S istotou možno konštatovať, že aj tu vychádzal z názoru, podľa ktorého náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia nebola v trestnom konaní riadne uplatnená (preto nedošlo k spočívaniu premlčacej doby) a žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Odvolací súd bezpochyby vzal na zreteľ tiež vyjadrenie znalca, podľa ktorého zranenie žalobcu (vyklbenie článku prsta ľavej ruky) „nеспособuje žiadne sťaženie spoločenského uplatnenia“ (viď str. 4 rozsudku odvolacieho súdu).

17.3. K problematike právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti sa vyjadril opakovane aj ústavný súd, ktorý sa napríklad v nálezoch sp. zn. III. ÚS 551/2012 a II. ÚS 184/2015 priklonil k judikatúre najvyššieho súdu, podľa ktorej nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

18. Žalobca v dovolaní naznačil, že odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom konať tiež tým, že v neskoršom (zmeňujúcom) rozhodnutí zaujal iné názory, než v skoršom (zrušujúcom) rozhodnutí.

18.1. Vô vecnej väzbe na túto argumentáciu žalobcu dovolací súd poukazuje na judikát R 68/1971, v zmysle ktorého „Občiansky súdny poriadok nemá ustanovenie, ktoré by vyslovovalo viazanosť súdu, ktorý pôvodný právny názor vyslovil, ak sa vec v dôsledku opravného prostriedku podanému proti ďalšiemu rozhodnutiu znovu stane predmetom opravného konania“.

18.2. V dovolateľom namietanej skutočnosti nemožno preto vidieť pochybenie odvolacieho súdu. Zo žiadneho ustanovenia O.s.p. v znení do 30. júna 2016 nevyplyvalo, že by odvolací súd nemohol svoj skorší právny názor zmeniť v neskoršom odvolacom konaní, a to napríklad vzhľadom na zmenu skutkových zistení alebo zmenu náhľadu na určitú právnu otázku (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 5/1997, 2 Cdo 78/2005, 3 Cdo 114/2011, 3 Cdo 58/2012, 5 Cdo 117/2014, 7 Cdo 90/2013).

18.3. Z týchto dôvodov považuje dovolací súd za neopodstatnenú aj túto námietku žalobcu.

19. So zreteľom na body 14. až 18.2. dovolací súd uzatvára, že žalobcovi nebola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

II.

20. Žalobca v dovolaní vyslovil presvedčenie, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

20.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

20.2. Do 30. júna 2016 bolo nesprávne právne posúdenie veci relevantným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Prípustnosť dovolania podaného do uvedeného dňa nebola spôsobilá založiť okolnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

21. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na konštatovanie ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

III.

22. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že žalobcom podané dovolanie nevyvolalo účink, ktorý by najvyššiemu súdu po 1. júli 2016 umožnil uskutočniť meritórny prieskum dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.